

Šiaulių rajono
strateginis
plėtros planas
2024-2030 m.

Kas tai yra?

Tai ilgesnės kaip 3 metų trukmės savivaldybės strateginio planavimo dokumentas, skirtas aplinkos, socialinei ir ekonominei raidai savivaldybės teritorijoje numatyti.

Kokie dar planai gali būti?

Strateginis veiklos planas:

3 metų trukmės strateginio planavimo dokumentas, detalizuojantis savivaldybės strateginio plėtros plano ir savivaldybės atskirų ūkio šakų (sektorių) plėtros programų tikslų ir uždavinių įgyvendinimą, kuris sudaromas atsižvelgiant į planuojamus savivaldybės finansinius ir žmogiškuosius išteklius.

Kiti planai:

Teritorijų planavimo dokumentai:

Kompleksinio planavimo: savivaldybės lygmens arba atskirų dalių bendrieji planai

Specialiojo teritorijų planavimo: Susisiekimo sistemos specialusis planas, Šilumos ūkio specialusis planas, Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo specialusis planas

Kiti strateginiai dokumentai: Turizmo plėtros strategija, Atliekų prevencijos ir tvarkymo planai, Atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planas, kiti dokumentai.

Plėtros ar veiklos planas?

Plėtros planas

- bendroji informacija: laikotarpis, dokumentai
- savivaldybės esamos situacijos analizė
- savivaldybės plėtros vizija
- savivaldybės plėtros tikslai ir uždaviniai
- priemonių planas
- sustambintas finansavimo planas
- svarbiausi savivaldybės investiciniai projektai

Veiklos planas

- savivaldybės misija ir veiklos prioritetai;
- SSPP nurodyti savivaldybės plėtros tikslai, uždaviniai ir jų stebėsenos rodikliai;
- planuojami 3 metų asignavimai, skirti savivaldybės plėtros tikslų ir uždavinių įgyvendinimo priemonėms ir (ar) projektams įgyvendinti;
- planuojami pasiekti rezultatai;
- SSVP programos;
- savivaldybės valdomų įmonių ir viešųjų įstaigų planuojami pasiekti pagrindiniai veiklos rodikliai

Šiaulių rajono savivaldybės strateginis plėtros planas 2024-2030 m.

Atlikta

bendroji
informacija:
laikotarpis,
dokumentai

savivaldybės
esamos
situacijos
analizė

Šiuo metu rengiama

- savivaldybės plėtros vizija
- savivaldybės plėtros tikslai ir uždaviniai
- priemonių planas
- sustambintas finansavimo planas
- svarbiausi savivaldybės investiciniai projektai

Esama situacija rajone

Gyventojų skaičius

Metai/ Administracinė teritorija	Lietuvos Respublika	Šiaulių apskr.	Šiaulių m. sav.	Šiaulių r. sav.	Akmenės r. sav.	Joniškio r. sav.	Kelmės r. sav.	Pakruojo r. sav.	Radviliškio r. sav.
2016	2 847 904	270 482	101 214	41 441	20 210	22 449	27 745	20 311	37 112
2022	2 860 002	261 764	104 300	40 638	19 286	20 534	24 876	18 063	34 067
Pokytis proc.	0,42	-3,22	3,05	-1,94	-4,57	-8,53	-10,34	-11,07	-8,20

Vidaus ir tarptautinė migracija (migracijos saldo)

Administracinė teritorija / Metai	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	Pokytis 2021 m., lyginant su 2016 m., proc.
Lietuvos Respublika	-30171	-27557	-3292	10794	19993	19653	165,14
Šiaulių apskritis	-4384	-3331	-1203	423	840	1943	144,32
Šiaulių m. sav.	-1568	-419	-56	1627	913	1935	223,41
Akmenės r. sav.	-454	-426	-258	-198	-3	-14	96,92
Joniškio r. sav.	-502	-631	-256	-201	-113	-126	74,9
Kelmės r. sav.	-646	-689	-482	-388	-202	-147	77,24
Pakruojo r. sav.	-519	-561	-277	-293	-181	-49	90,56
Radviliškio r. sav.	-858	-627	-341	-275	-19	117	113,64
Šiaulių r. sav.	163	22	467	151	445	227	39,26

Ekonominės veiklos rūšys

Ekonominė veiklos rūšis / Administracinė teritorija	Lietuvos Respublika		Šiaulių apskritis		Šiaulių r. sav.	
	tūkst. EUR	proc.	tūkst. EUR	proc.	tūkst. EUR	proc.
A02_A03 Miškininkystė ir žuvininkystė	322 976	1,0	20 638	1,1	3 236	2,0
B_C Kasyba ir karjerų eksploatavimas; apdirbamoji gamyba	7 586 644	24,6	473 973	26,3	38 250	23,6
D_E Elektros, dujų, vandens tiekimas ir atliekų tvarkymas	1 297 674	4,2	74 946	4,2	10 435	6,4
F Statyba	2 393 561	7,7	128 246	7,1	13 228	8,2
G Didmeninė ir mažmeninė prekyba; variklinių transporto priemonių ir motociklų remontas	6 805 753	22,0	380 610	21,1	56 685	35,0
H Transportas ir saugojimas	4 360 522	14,1	450 260	25,0	17 600	10,9
I Apgyvandinimo ir maitinimo paslaugų veikla	549 905	1,8	25 738	1,4	2167	1,3
J Informacija ir ryšiai	1 866 365	6,0	51 843	2,9	497	0,3
L Nekilnojamojo turto operacijos	1 094 986	3,5	34 957	1,9	1 374	0,8
M Profesinė, mokslinė ir techninė veikla	1 734 114	5,6	42 498	2,4	3 339	2,1
N Administracinė ir aptarnavimo veikla	1 590 147	5,1	51 979	2,9	9 504	5,9
P_TO_Q Švietimas, sveikatos priežiūra ir kita komunalinė ir socialinė aptarnavimo veikla	896 178	2,9	48 459	2,7	3384	2,1
R_S Meninė, pramoginė ir poilsio organizavimo veikla, kompiuterių ir asmeninių bei namų ūkio reikmenų taisymas, kita aptarnavimo veikla	392 800	1,3	18 723	1,0	2155	1,3

Užimtų gyventojų skaičius

Metai / Administracinė teritorija	Lietuvos Respublika	Šiaulių apskr.	Šiaulių m. sav.	Šiaulių r. sav.	Akmenės r. sav.	Joniškio r. sav.	Kelmės r. sav.	Pakruojo r. sav.	Radviliškio r. sav.
2016	1 361,40	121	51	19,4	6,3	8,5	11,9	7,6	16,3
2017	1 354,80	118,2	51,2	17,7	6,7	6,9	12	7,3	16,4
2018	1 374,70	115,8	50,2	17,8	8	6,3	10,8	7,3	15,3
2019	1 378,40	120,6	52,8	19,9	8	7,7	9,4	8,3	14,5
2020	1 358,10	118,4	51,1	18	7,6	8,4	9,3	9	15
2021	1 368,60	116,1	48,5	18,2	7,5	8,3	10,1	8,8	14,7
Pokytis, proc.	0,5	-4,1	-4,9	-6,2	19,1	-2,4	-15,1	15,8	-9,8

Ūkininkų ūkiai

Administracinė teritorija / Plotas, ha	iki 1 ha	1-5 ha	5-10 ha	10-20 ha	20-30 ha	30-50 ha	50-80 ha	>80 ha
Lietuvos Respublika	12,7	35,9	19,4	14,9	5,8	4,8	2,8	3,7
Šiaulių apskritis	8,1	26,5	18,0	17,3	7,9	7,6	5,6	9,0
Šiaulių m. sav.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Akmenės r. sav.	8,4	25,6	21,0	15,0	4,8	6,8	7,1	11,3
Joniškio r. sav.	8,2	28,9	17,0	14,9	5,5	7,9	5,9	11,7
Kelmės r. sav.	7,9	18,1	18,2	22,6	11,3	8,6	5,3	8,0
Pakruojo r. sav.	5,8	33,1	18,2	13,1	7,3	8,0	6,4	8,1
Radviliškio r. sav.	6,5	23,5	17,4	16,4	7,7	8,1	6,3	14,1
Šiaulių r. sav.	11,2	38,0	17,4	14,9	6,0	5,4	3,6	3,5

Turizmas ir rekreacija

Šiaulių rajono savivaldybės teritorijoje šiuo metu yra **46** gamtos paveldo objektai (toliau – GPO): 22 valstybės saugomi ir 24 savivaldybės saugomi GPO.

Šiuo metu Lietuvos Respublikos kultūros vertybių registre yra įregistruotos **9 kilnojamosios ir 628 nekilnojamosios kultūros paveldo vertybės**, esančios Šiaulių rajono savivaldybėje.

Lietuvos turistinių vietovių patrauklumo vertinimo tyrime Kryžių kalnas ir Centras 2021 metais užėmė aukštas pozicijas. Iš 152 sakralinių objektų **Kryžių kalnas užėmė pirmąją vietą**, iš 58 turizmo informacijos centrų Centras užėmė trečiąją vietą. Per 2021 metus Centre (šalia Kryžių kalno) apsilankė 42 633 lankytojai, iš kurių 23 368 (55 proc.) buvo iš Lietuvos, 19 265 (45 proc.) – iš užsienio.

Kurtuvėnų regioninis parkas

Naisiai

Kuršėnų dvaras

Švietimas

Įstaigos

2023 m. sausio mėn. duomenimis, Šiaulių rajono savivaldybės teritorijoje veikė 6 ikimokyklinio ugdymo įstaigos, 5 pagrindinės mokyklos, 3 gimnazijos, 3 progimnazijos, 3 neformaliojo vaikų švietimo įstaigos ir 1 švietimo pagalbos įstaiga.

Mokiniai

Administracinė teritorija / Mokslo metai	2016-2017 m.	2017-2018 m.	2018-2019 m. m.	2019-2020 m.	2020-2021 m.	2021-2022 m.	Pokytis proc. 2016-2017 m. m., lyginant su 2021-2022 m. m.
Lietuvos Respublika	330 869	326 061	322 344	325 677	327 022	330 262	-0,2
Šiaulių apskritis	32 114	30 967	30 055	29 711	29 424	29 389	-8,5
Šiaulių m. sav.	13 403	13 335	13 245	13 383	13 529	13 730	2,4
Akmenės r. sav.	2 674	2 544	2 498	2 462	2 430	2 390	-10,6
Joniškio r. sav.	2 537	2 297	2 193	2 156	2 097	2 040	-19,6
Kelmės r. sav.	3 140	2 998	2 787	2 716	2 573	2 490	-20,7
Pakruojo r. sav.	2 222	2 066	1 936	1 801	1 740	1 702	-23,4
Radviliškio r. sav.	4 466	4 231	4 029	3 864	3 788	3 768	-15,6
Šiaulių r. sav.	3672	3496	3367	3329	3267	3269	-10,9

Neformaliojo švietimo įstaigos

Šiaulių rajono savivaldybėje veikė **3 formalųjį švietimą papildančios ir neformaliojo švietimo įstaigos.**

Bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičius

Savivaldybėje mažėja, tačiau vaikų, lankančių formalųjį švietimą papildančias ir neformaliojo švietimo įstaigas, skaičius didėja

Šiaulių r. Kuršėnų meno mokykla

Šiaulių r. Kuršėnų sporto mokykla

Kuršėnų kūrybos namai

Kultūra: meno mėgėjų kolektyvai

Administracinė teritorija / Metai	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	Pokytis proc., lyginant 2016 m. ir 2021 m.
Mėgėjų meno kolektyvų skaičius							
Lietuvos Respublika	3 863	3 841	3 798	3 757	3 520	3 370	-12,8
Šiaulių apskritis	518	531	519	506	482	461	-11,0
Šiaulių m. sav.	23	23	25	22	21	16	-30,4
Akmenės r. sav.	68	64	65	69	64	61	-10,3
Joniškio r. sav.	61	59	57	63	60	58	-4,9
Kelmės r. sav.	135	126	127	117	103	99	-26,7
Pakruojo r. sav.	74	72	72	70	68	61	-17,6
Radviliškio r. sav.	36	62	59	56	59	58	61,1
Šiaulių r. sav.	121	125	114	109	107	108	-10,7
Dalyvių skaičius meno mėgėjų kolektyvuose							
Lietuvos Respublika	53 106	52 956	52 819	52 671	47 307	43 544	-18,0
Šiaulių apskritis	6 374	6 381	6 151	5 884	5 273	5 000	-21,6
Šiaulių m. sav.	693	649	696	649	494	463	-33,2
Akmenės r. sav.	787	732	725	645	568	597	-24,1
Joniškio r. sav.	762	683	630	659	594	605	-20,6
Kelmės r. sav.	1321	1 185	1 119	1 077	987	861	-34,8
Pakruojo r. sav.	743	706	635	652	596	530	-28,7
Radviliškio r. sav.	670	1099	1071	1054	887	847	26,4
Šiaulių r. sav.	1 398	1 327	1 275	1 148	1 147	1 097	-21,5

Sportas

Administracinė teritorija / Metai	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	Pokytis proc., lyginant 2017 m. ir 2021 m.
	Sportuojančių asmenų skaičius					
Šiaulių apskritis	15143	14974	16294	16063	17822	17,7
Šiaulių m. sav.	7352	7034	8359	8276	9466	28,8
Akmenės r. sav.	1199	1114	1039	970	992	-17,3
Joniškio r. sav.	1153	1242	1177	1265	1243	7,8
Kelmės r. sav.	783	711	736	701	671	-14,3
Pakruojo r. sav.	909	949	996	749	813	-10,6
Radviliškio r. sav.	1936	2095	2088	2129	2697	39,3
Šiaulių r. sav.	1811	1829	1899	1973	1940	7,1

Socialinė aplinka

Sveikatos įstaigos

Įstaiga / Metai	2016-12-31	2017-12-31	2018-12-31	2019-12-31	2020-12-31	2021-12-31	Pokytis 2021 m. ir 2016 m., proc.
VšĮ Šiaulių rajono pirminės sveikatos priežiūros centras	23 052	23 776	22 974	18 382	17 601	16 644	-27,8
VšĮ Šiaulių rajono Gruzdžių ambulatorija	3 848	1 697	1 564	1 500	1 472	1 456	-62,2
UAB Šiaulių medicinos namai	-	-	-	4 052	4 631	5 495	-

Mirtingumas pagal ligas

Administracinė teritorija / Mirties priežastis	Piktybiniai navikai	Kraujotakos sistemos ligos	Kvėpavimo sistemos ligos	Virškinimo sistemos ligos	Išorinės priežastys	Infekcinės ligos
Lietuvos Respublika	275,9	820,3	37,9	77,7	86,3	25,1
Šiaulių apskritis	303,8	869,0	45,1	94,0	99,7	44,3
Šiaulių m. sav.	275,7	697,6	32,6	86,0	78,1	42,5
Akmenės r. sav.	319,2	1096,7	61,8	92,7	92,7	36,0
Joniškio r. sav.	303,4	1009,9	47,4	80,6	90,1	33,2
Kelmės r. sav.	377,2	1139,5	58,3	105,0	159,4	46,7
Pakruojo r. sav.	348,3	1066,3	96,5	85,7	144,7	21,4
Radviliškio r. sav.	308,0	961,3	43,2	112,3	109,4	83,5
Šiaulių r. sav.	296,2	773,6	36,7	102,8	95,5	34,3

Socialinė apsauga

Bendrosios socialinės paslaugos

informavimas,

konsultavimas,

tarpininkavimas ir atstovavimas,

aprūpinimas būtiniaisiais drabužiais ir avalyne,

transporto organizavimas,

sociokultūrinės paslaugos,

atviras darbas su jaunimu,

mobilusis darbas su jaunimu.

Specialiosios socialinės paslaugos

Pagalba į namus. 2022 metais buvo lankoma 160 asmenų.

Socialinių įgūdžių ugdymas, palaikymas ir (ar) atkūrimas. Per 2021 m. organizuoti 127 atvejo vadybos posėdžiai.

Intensyvi krizių įveikimo pagalba. Pagalbos teikimas ir organizavimas asmeniui, atsidūrusiam krizinėje situacijoje, teikiamas Kuršėnų šeimos namų Krizių centre. 2021 m. apgyvendinimo paslauga buvo suteikta 8 suaugusiems asmenims ir 16 vaikų.

Psichosocialinė pagalba. Pagalba suteikta 104 asmenims.

Apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose. Šios paslaugos teikimas 2021 m. kompensuotas 10 Šiaulių rajono gyventojų.

Apgyvendinimas nakvynės namuose ir krizių centruose. 2021 m. paslauga kompensuota 7 Šiaulių rajono gyventojams.

Pagalba globėjams (rūpintojams), budintiems globotojams, įtėviams ir šeimynų dalyviams ar besirengiantiems jiems tapti. 2021 m. paruošti 9 globėjai (rūpintojai), 2 budintys globotojai. Parengtos 22 teigiamos išvados ir viena neigiama išvada, patikslintos 8 išvados dėl asmenų pasirengimo tapti globėjais (rūpintojais), įtėviais, budinčiais globotojais, šeimynų dalyviais.

Vaikų dienos socialinė priežiūra.

SSGG analizės rezultatai kitose srityse

Aplinkos apsauga

STIPRYBĖS

Išvystytas atliekų surinkimo, įskaitant požeminius konteinerius, rūšiavimo konteinerius, tinklas

Sumažėjęs naudotų padangų atliekų kiekis, didėjantis pakuočių atliekų surinkimas

Vykdoma oro kokybės ir požeminio vandens kokybės stebėseną

SILPNYBĖS

Stacionarių taršos šaltinių išmestų teršalų kiekio didėjimas

GALIMYBĖS

ES parama aplinkos apsaugai 2021-2027 m. ES fondų investicijų programos lėšomis (regioninė priemonė)

Priemonės, mažinančios ūkinės veiklos metu į aplinkos orą išmetamų teršalų kiekį ir palaidųjų kietųjų medžiagų patekimą už veiklos vykdymo teritorijų (APVA).

Regioninių parkų, draustinių ir kitų gamtosaugos teritorijų apsaugos stiprinimas atsveriant technologinę taršą

Aplinkosauginis ugdymas švietimo įstaigose

GRĖSMĖS

Automobilių skaičiaus, tenkančio 1 000-iui gyventojų, didėjimas

Sąlyginai didelė apdirbamosios pramonės dalis ūkių subjektų ir sukuriamos pridėtinės vertės struktūroje

Transporto infrastruktūra

STIPRYBĖS

Didėjantis lengvųjų automobilių skaičius, tenkantis 1 000-iai gyventojų

Kelių su patobulinta danga ilgio didėjimas

Atnaujintas autobusų parkas

Didžiausias kelionių autobusu skaičius vienam gyventojui Šiaulių apskrityje

SILPNYBĖS

Viena mažiausių Šiaulių apskrityje vietinės reikšmės kelių su patobulinta danga dalis

Autobusais vežamų keleivių skaičiaus sumažėjimas

GALIMYBĖS

ES parama susiekimo infrastruktūrai 2021-2027 m. ES fondų investicijų programos lėšomis (regioninė priemonė)

GRĖSMĖS

Elektros kainų nestabilumo neigiama įtaka elektromobilių vartojimo plėtrai

Inžinerinė ir energetinė infrastruktūra

STIPRYBĖS

Vykdoma vandentvarkos infrastruktūros plėtra siekiant padidinti centralizuotų vandentvarkos paslaugų prieinamumą Šiaulių rajone

Atnaujintas šilumos ūkio Šiaulių rajone specialusis planas
Modernizuojami šilumos punktai
Vykdoma daugiabučių pastatų renovacija

SILPNYBĖS

Išliekantys dideli šilumos nuostoliai šilumos tiekimo tinkluose
Nepakankamai sparčiai vykdomas daugiabučių namų modernizavimas

GALIMYBĖS

Atsinaujinančių energijos šaltinių iš žemės ūkio panaudojimas
Savivaldybių pastatų fondo galimybės didinant energijos efektyvumą savivaldybės pastatuose

Daugiabučių namų modernizacijos programa (APVA)

ES parama vandentvarkos sektoriui 2021-2027 m. ES fondų investicijų programos lėšomis (regioninė priemonė)

ES parama šilumos ūkio sektoriui - katilų keitimui (APVA)

Atsinaujinančių išteklių (saulė, vėjas) panaudojimas viešuosiuose pastatuose/ energetinių bendrijų kūrimas (ENA)

Atsinaujinančių išteklių (saulės) panaudojimas nepasiturinčių asmenų elektros energijos reikmėms ir ar iškastinį kurą naudojančių šilumos įrenginių pakeitimui (APVA)

GRĖSMĖS

Daugiabučių atsijungimas modernizavimo metu nuo centralizuoto šildymo didina energijos naudojimo efektyvumą, tačiau mažina šilumos tiekėjo gamybos apimtį atskirose gyvenvietėse, dėl ko gali būti nebenaudinga tiekti centralizuotą šildymą gyvenvietei

Augantys energetikos išteklių kaštai

Informacinė technologinė infrastruktūra

STIPRYBĖS

Padidėjusi namų ūkių, turinčių asmeninį kompiuterį, dalis Šiaulių apskrityje (pagal bendras šalies tendencijas padidėjimas ir Šiaulių rajone)

Padidėjusi namų ūkių, turinčių interneto prieigą, dalis Šiaulių apskrityje (pagal bendras šalies tendencijas padidėjimas ir Šiaulių rajone)

Daug savivaldybės (ir seniūnijų) viešųjų paslaugų teikiama elektroniniu būdu

SILPNYBĖS

Nėra parengtos Šiaulių rajono savivaldybės įvaizdžio formavimo programos ar gairių, numatančių įvairias priemones, įskaitant elektroninėje erdvėje

GALIMYBĖS

Daugėjant ir kitų viešųjų paslaugų, teikiamų elektroniniu būdu, jungtis į bendras sistemas, naudojant bendrus duomenis ir mažinant informacijos rinkimo ir teikimo naštą gyventojams

ES finansavimas skaitmenizacijai 2021-2027 m. ES fondų investicijų programos lėšomis (regioninė priemonė)

GRĖSMĖS

Gyventojai po COVID ribojimų vėl renkasi užsisakyti paslaugas seniūnijose, motyvuojant tuo, kad taip yra patogiau ir greičiau bei vietoje gaunami atsakymai į rūpimus klausimus

Kokias silpnybes išskirtumėte Jūs?

Kokias stiprybes išskirtumėte Jūs?

Kokias galimybes matote rajone?

Vizija

Šiaulių rajono vizija iki 2017 metų:

Šiaulių rajonas – bendruomeniškas, konkurencingas, atviras investicijoms, pritraukiantis naujų verslo galimybių, pažangaus žemės ūkio kraštas, pasižymintis palankia gyvenimui ir poilsiui aplinka.

Šiaulių rajono vizija iki 2023 metų:

Šiaulių rajonas – unikaliu Kryžių kalnu išsiskiriantis puodžių kraštas, kuriame klesti pažangi žemdirbystė, amatai, turizmas, veikia aktyvios bendruomenės, gyvena verslūs ir laimingi žmonės.

○ kokia Jūsų Šiaulių
rajono vizija?

